

- LAWRENCE S. KAPLAN: Recent American Foreign Policy: Conflicting Interpretations. Homewood, Illinois, The Dorsey Press, 1968. xiii + 358 s. \$ 5.00.
- GEORGE LISKA: Imperial America. The International Politics of Primacy. Studies in International Affairs, No. 2. Baltimore, The Johns Hopkins Press, 1967. xii + 115 s. \$ 2.25.
- SEYOM BROWN: The Faces of Power. Constancy and Change in United States Foreign Policy from Truman to Johnson. New York and London, Columbia University Press, 1968. xii + 397 s. 81 sh.

De tre bøger, som skal omtales her, behandler alle mere generelle træk i USA's udenrigspolitik efter den anden verdenskrig. Men derudover er lighedspunkterne imellem dem meget få.

Mest traditionel er Kaplans bog, og den medtages bl. a. af den grund, at den er ret typisk for mange oversigter over amerikansk udenrigspolitik. Kaplan har udvalgt en række enkeltproblemer, som f. eks. Nationalist-Kinas fald, Suez-krisen, USA og Cuba, og disse behandler han efter en ganske bestemt recept. Efter en kort indledning bringer han først nogle dokumenter til belysning af problemet. Dernæst fremlægges udtalelser af »participants«, d. v. s. personer, som har medvirket i udformningen af den amerikanske politik. Til sidst bringes så synspunkter, som er fremsat af »observers«, d. v. s. personer, som har kommenteret og fortolket det pågældende problem.

Bøger af denne type er øjensynlig meget anvendte til undervisningsbrug, og de samler også en del materiale, som kan være velegnet til at belyse den amerikanske udenrigspolitikens problemer. På den anden side er begrænsningen ved en sådan fremstillingsform tydelig. For det første koncentrerer den sig om enkeltproblemer og -beslutninger, ofte af kriseagtig karakter, og for det andet bliver enkeltpersoners synspunkter og vurderinger stærkt fremtrædende. Hertil kommer, at sondringen mellem de forskellige typer af kilder rejser betydelige metodiske problemer.

Er Kaplans bog traditionel, kan man nok betegne Liskas som kontroversiel. Liska opfatter det nuværende internationale system som »unifocalt«, d. v. s. med én stat som helt dominerende, nemlig USA. Det er i denne forstand, at USA er en imperial magt, hvilket i Liskas sprogbrug er noget andet end en imperialistisk magt. Fortilfældet for USA's situation er derfor ikke det britiske kolonirige, men derimod det romerske imperium. Liska gennemfører sin analyse med en betydelig stringens, men hans udgangshypotese om USA som verdens dominerende magt kan – hvis det skal udtrykkes forsigtigt – næppe siges at være overbevisende.

Også Brown interesserer sig for de grundlæggende træk i USA's udenrigspolitik. I det indledende kapitel drøfter han visse generelle begreber som »den nationale interesse«, »magt« og »magtbalance« uden dog her at nå afgørende nye iagttagelser. Når f. ex. den nationale interesse nærmest bliver identisk med, hvad præsident og administration i den givne situation lægger i begrebet, må man nok stille sig det spørgsmål, om den nationale interesse overhovedet er et hensigtsmæssigt begreb at arbejde med.

Derimod analyserer forfatteren på en meget frugtbar måde præsidentens og administrationens opfattelse af udenrigspolitikens vilkår og mål, og det er nok her, at bogen har sin styrke. Der er bl. a. en udmærket redegørelse for forholdet

mellem Eisenhower og John Foster Dulles og for Kennedy-administrationens opfattelse af u-landsbistand som instrument for USA's udenrigspolitik. Kun må det beklages, at Brown har interesseret sig meget lidt for Truman-administrationen.

Brown støtter sig udelukkende på det officielle kildemateriale, som han mener giver et tilstrækkeligt grundlag for en analyse af USA's udenrigspolitiske adfærd. Men da hovedparten af dette kildemateriale er fremkommet ved det indrepolitiske spil mellem administration og kongres, er det i og for sig ejendommeligt, at Brown praktisk talt ikke interesserer sig for de indrepolitiske problemer. Han synes endog at mene, at de indrepolitiske hensyn ikke afgørende influerer på den førte udenrigspolitik, og dette er en hypotese, som det ikke forekommer helt let at verificere. Men trods disse svagheder er bogen et interessant bidrag til forståelsen af præsidentens og administrationens opfattelse af udenrigspolitikken, og ikke mindst er understregningen af de konstante elementer i denne opfattelse værdifuld.

NIELS AMSTRUP

LESTER D. LANGLEY: *The Cuban Policy of the United States: A Brief History.* New York, London, John Wiley and Sons, 1968. xiv+203 s. 66 sh., paper 27 sh.

KNUD KRAKAU: *Die Kubanische Revolution und die Monroe-Doktrin. Eine Herausforderung der Aussenpolitik der Vereinigten Staaten. Untersuchungen zur Auswärtigen Politik, Bd. 5.* Frankfurt a. M., Berlin, Alfred Metzner Verlag, 1968. ix+220 s. DM 44.00.

Lester D. Langley fremhæver i sin bog, at Cuba altid har indtaget en særstilling i USA's Latinamerika-politik, og han udvikler baggrunden for denne særstilling. Den blev klart tilkendegivet i 1823, hvor John Quincy Adams ud fra hensynet til USA's kommercielle og strategiske interesser støttede det fortsatte spanske herredømme over Cuba (s. 11 f.). Langley peger på, hvorledes Hamilton Fish – ud fra de samme overvejelser som Quincy Adams – når til, at USA må støtte en cubansk uafhængighed (s. 78). Hermed var baggrunden for en konflikt med Spanien for så vidt skabt, og selve den spansk-amerikanske krig i 1898 indtager en ret beskeden plads i fremstillingen.

Behandlingen af det 20. årh. er noget mere summarisk, og her er Langleys tese om Cubas særstilling i USA's Latinamerika-politik også mindre overbevisende. Bl. a. kan afskaffelsen af »Platt Amendment« i 1934 næppe ses alene som et amerikansk-cubansk anliggende (s. 161), ligesom Eisenhower-regeringens skarpe reaktion over for Castros magtovertagelse for en del må ses på baggrund af en amerikansk frygt for en »afsmitning« i andre latinamerikanske lande.

På den anden side indeholder forfatterens understregning af den historiske baggrund for, at Cuba er et specielt problem i USA's Latinamerika-politik noget væsentligt og rigtigt. Bogen er det første bind i en serie om den amerikanske udenrigspolitik historie, og den må siges at være en meget lovende begyndelse.

Et interessant spørgsmål i den amerikansk-cubanske konflikt siden 1959 er Monroe-doktrinens anvendelse og betydning for USA. Dette spørgsmål har Knud